

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za po godine K 6. — Za Šibenik na godinu donošenjem u kući K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i izluživo u Šibeniku.

Ereditište, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasni tiskaju se po 12 para peti redak ili po pogodbi. — Pribrojena pisma i zahtaje tiskaju se po 20 para po peti redak. — Neprirankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Izlazi sredom i subotom

Skupština stranke prava u Makarskoj.

Prelazi se na V. točku dnevnoga reda i predsjednik daje riječ izvještitelju dr. M. Drinkoviću.

O unutarnjim pitanjima stranke.

Dr. M. Drinković izriče, kako je dosta, te se politička misao očituje, da ima ljudi, koji ju pripovijedaju, usvajaju. Ali ako će se misao pretvoriti u djelo, treba da se ti ljudi okrene, udruže i rade stalnim redom na oživotvorenje misli. Toko postaju od zajedništva misli, jednošiljenici, od ovih stranaka.

Misao koja udružuje pravaše, jest jedinstvo i sloboda domovine: slobodna i ujedinjena Hrvatska.

Prva dužnost pravaša jest, da ovu misao očituju pred drugima. Ali to nije nego samo manifestacija, očitovanje, izpovied. To je najlašnja dužnost. Mnogo važniji posao i potrebitija dužnost, jest, rad, da se misao oživotvori.

To je najglavniji, a može se reći i jedini uzrok, zašto postoji stranka prava. Hoće se da svu pravašu sačine jedan organizam, kojemu je u jedinstvu lašnje uzdržavati se, braniti i množiti se, te uspiješnije, udesiti svoj rad prema misli, koja ga stvorila.

To se sve postizava urednom i snažnom organizacijom, koja je za pravo sam život stranke. Prema tomu unutarna pitanja najvažnija su pitanja stranke, jer čim se je bolje organizirano, tim se jedinstvenje, jače i sposobnije da se radi uspiješno. Ako su unutarnja pitanja uređena, ako svako udo stranke izpunjava svoju dužnost, onda je stranka moćna i snažna tijelo, koje je kadro da radnjom svojom dovrši djelo svoje.

Jedno od najvažnijih uada stranke prava jest uprava. Ona je od zadnje skupštine radila što je mogla, i kao cijelina ona je izpunila svoju dužnost. Nu bilo je, i riedkih članova, koji redovito nisu se odazivali sjednicama uprave. To je zlo, koje se nebi smjelo optovjetati, pa oni članovi, koji ne mogu izpunjavati svoje dužnosti nebi se smjeli primati tako važne, sa velikom odgovornostju spojene časti.

Drugi organ naše stranke prave po važnosti bilo bi više stranke, koje može odgovarati posve svom zadatku, i u mjestu udruženja, mještinski klubovi budu ono, što od njih stranka očekiva.

Mještinski klubovi, ta ognjišta naše stranke, jesu po samoj naravi stranke, po cilju koji stranka ima, najvažnija i najpotrebitija ustanova.

Treba uprijeti i nastojati, da naša stranka bude organizirana u svakom službi u svakoj vašnosti, u svakom gradu. Onda će ona predstavljati situ, s kojom se mora računati i koja se neće trebati bojati nego samo Boga.

Treba razdiliti rad po klubovima širokim pokrajine, neka je lašnje i sladje nositi ga pojedincima. Iznosni koristne primjere djelovanja mještinskih klubova za pojedine članove, za pojedina mjestra, za stranku, za narod.

S druge strane stranka prava ima danas neprrijatelja sa svim stranama. Svi se spremaju na neprrijatelja, sa svim stranama. Na juriš. Red je i stranci prava stisnuti redove, pa se junački ubavljaju, u koštar sa neprrijateljima stranke i naroda, da ih se jednom srši, neka stranke i naroda, da ih se jednom srši, neka stranke i naroda i domovinu u robstvo neprrijatelja ne drže narod i domovinu u robstvo neprrijatelja.

Naša organizacija ima ići za tim, da se narod podiže i da, ga se spremi na konačni veliki, pobjedosni juriš. Stranka prava nije tu da nikomu služi, nego da, otme vlasti iz ruku samozivaca, da otme vlasti slugama tudjinskim, da ju pred u ruke naroda, koji će sa svojim krajem najbolje gospodarići samu sobom i sa svojim imanjem u domovini svojoj i slobodnoj.

Ozbiljna organizacija, ozbiljni rad, upravljanjem cilju stranke prava, učinit će, da ljen vrhovnom cilju stranke prava, učinit će, da će svijeti neprrijatelji slobode i ujedinjenja naroda biti pobijeni.

Iskrenim privrženicim stranke prava ne ostaje, nego u tom smjeru neuromno radi.

Posle ovog razlaganja dr. M. Drinkovića, koji je bilo odusmrvljenjem pozdravljen, govor prema dnevnom redu o unutarnjim pitanjima stranke.

Velj. Don. Ivo Prodan, koji naglasiva da se unutarnji rad stranke prava može prosuditi samo onda, kad se izporedi sa brojen profivim stranaka u domovini i izviri nje. Govorec o političkom položaju već je opisao pravučine hrvatskog prava, koji su ciljem narodu hrvatskog zajednički. Nu ne bi ovi bili tako jaki da nemaju u kući našoj, u Hrvatskoj svoju pomagaciju. Takovih pomagača ima sustav u Dalmaciji. U ovu našoj razmjerno maloj zemlji, ima šest stranaka i strančica, od kojih nijedna nije prijazna stranica prava.

Stranka prava mora izdržati navalit sviju, jer sve se znaju zajednički složiti, kad je red da sužbija stranku prava.

U prvom redu spominje Tafijane, Tafijane i Srbe. Ovi u svakoj prigodi i na svakom polju nadaju se složni i proti stranici prava kao takovoj i proti svemu što stranka prava hoće za narod hrvatski. Ovi su neprijatelji i proti ujedinjenju naroda hrvatskoga i proti svemu što bi do ujedinjenja moglo dovesti. A toliko su u tom bahu, da se javno izriče: kao neprrijatelji Hrvatske državne misije.

Za ovima dolaze narodnjaci, koji su uz vladu i Srbe. Cijeli politički rad narodnjaka dokaziva da nisu za narod i narodne ciljeve hrvatskog naroda. Oni su u politici drugo izdajanje starih autonoma i s toga su osudjeni da žive od milosti ne naroda nego vlade, koja tu autonomiju podržaje. A jer su takovi, oni su također u Srbe, koji autonomijskom radu rascrpaknati i ostabljeni hrvatskoga naroda.

I ostale stranke u Dalmaciji idu za oslabljenjem narodnih redova, pa kao takovima svima im je zajednička borba proti stranici prava. Ova jedina mora izdržati borbu svih ostalih stranaka. I jedina je koja mora izdržati borbu proti sustavu, koji na svakom položaju dobro nesebični rad. Poznaju pravaški vodje dobro nesebični rad i patriotsko djelovanje dalmatinskog klera za narodnu korist i hotjeli su zato prosvjedovati proti nepravednim napadnjima i divljoj mržnji naših laži-prednjaka na svećenstvo i javno izkazati priznanje njegovom samopregoru i rodoljubju. Ovo nam je dragoo, ali još više nas veseli otvoreno izjavljivanje sa strane njeki pravaka svjetovnjaka koji izjavlje, da oni smatraju vjeru narodnom odličnim, njihov iskreni patriotsim, čvrsto se nadamo, da će se oni u svom javnom djelovanju i u svojim novinama u buduće osvrčati i na kulturnu, religioznu stranu javnoga života, koja je danas na dnevnom redu krivnjom narodnih nam i vjerskih protivnika, te da će braniti i odvraćati svete pučke amante, djevdovsku vjeru i djevdovske ideale slobote i ujedinjenja razigrane naši domovine.

Nu iz ovoga sledi da stranka prava mora biti jaka i da svoju snagu mora crpiti iz naroda hrvatskoga, kojeg jedino ona predstavlja i prema vlasti i prema svim drugim strankama. Slijedi, da ona mora okupiti narod hrvatskog, da bude vojska naroda hrvatskoga.

Narod hrvatski je kroz vjejkove radio za druge. On je u cijelu Europu branio tolikim žrtvama, da bi danas bez onih stoljetnih razbojnika, gdje je na stoljeće lišiša najjačih sinova ostavio, brojko kakvih 30 milijuna.

Znajan koja nam to svjedoči, jamstvom je da će narod hrvatski doći do položaja koji mu se pristoli i po prošlosti i po sadašnjosti, ali počne napokon raditi i za sebe, za svoju vječnu i napredak.

Provodnici Božja, koja za narod kao narod nije stvorila na drugom svetu ni nagrađe na kazne, dati će Hrvatski narod dodjele do svoga na ovoj zemlji.

To poslanstvo ima stranica prava. Ona ima dužnost da uredi narod i borbi koja mu predstoji, ako će da izvođe svoje državno i narodno hrvatsko pravo.

Dužnost je to za narod svetu, jer jedino kao slobodan narod vrši zakon samouzdržavanja, da kao čedo božje izpuni svoje mjesto i čovječanstvo.

A da vojska hrvatska bude uređena, treba da se stranica prava organizira u cijelom narodu i pobjeda neće izostati.

Kad je predsjednik svršio svoja razlaganja zaobjavljana dvoranom bura odobravanja.

Na gosp. Don. A. Separović zgodno i jezgrovito riše neumjetne prigovore, koji su se podizali sa strane njeki na upravu stranice i pojedine mještane ljudi. Danas jednodušnost koja vlasta dokaziva, da je uprava stranice i zastupstvo stranke na svom mjestu i da su znali izpuniti svoju dužnost. On predlaže kako nam ne treba ideja, o buci, vici, urlikanju velikoj Hrvatskoj i t. d.

Naravno, to je za "Pokret" lepo i od njega polvalno. Ta oni da "Pokrela" su "slobodoumni" i "naprednjaci".

"Narodni List", onaj od interesa, ne nalazi da vredno da donese rezolucije, nego u izdavku. Naravno, gdje bi on to činio, kad nije od interesa?

U njegovim drugovima rezoluciju kojom im se izriče podpuno povjerenje. (Već oduševljenje jednoglasno primljeno.)

Gosp. M. Klaric preporuča na prihvatanje rezoluciju za ustanova prava u Bačkoj i u Novoj Gradiški, te rezoluciju za jedinstvo Hrvatske.

Predsjednik meće redom na glasovanje rezolucije, koje su bile objelodane već u načinu listi komedijanta.

Nu kvali "Narodni List" pod posebnim naslovom pravašu hrabrost, jer da se prati i odobravanje.

Zar ne, da je lepo od lista interesa, da se u boji ne boje ni "krstene bure"!

Da mi, da je u dnu od lista interesa, da se u boji ne boje ni "krstene bure"!

Da mi, da vidimo, odvažno i učinkovito, da se u Senju rodila, a u Makarskoj krstila.

Nu kad organ interesira za to neču, neka kuša držati skupštinu svoje utrave, ne u zimsko doba i po buri u Makarskoj gdje se bura "krst", nego neka se održi držati ju u jednjem gradjevom, pa da vidimo, što je to "večina" komedijanta i spekulanta, da vidimo jeli to stranka od mesu i kosti ili samo... utvara!

Da mi, da vidimo, odvažno i učinkovito, da se učine!

Ono Splitsko klepetalo, koje se naziva "N. J. Edinstvo" majmuniše i... stalo rugo... kao "Narodni List"!... Odbrage nije bilo što drugo.

"Smotra Dalmatinska" nosi pravaške rezolucije u cijelosti.

Ono glasila občine zadarske "Dalmatia" učinile su vječine!

Ono Splitsko klepetalo, koje se naziva "N. J. Edinstvo" majmuniše i... stalo rugo... kao "Narodni List"!... Odbrage nije bilo što drugo.

"Smotra Dalmatinska" nosi pravaške rezolucije u cijelosti.

Carinski spor Srbije sa Austrijom. U Beogradu se uporno pronoće glasovi, da će vlast pristupiti izradbi novoga zakona, kojim će se podpuno onemogućiti svaki uvoz iz Austro-Ugarske, ali će tako biti objavljen formalni carinski rat između Srbije i monarhije. Jedan aktivni ministar imao je dobroto izjaviti, da se vlada, istina, sada bavi izradbom novoga carinskog zakona za uvoz iz Austro-Ugarske, ali da se tim zakonom ide samo za tim, da se osiguraju srpski trgovinski i industrijski interesi, a nimalo da se izazove carinski rat. Iz beogradskog austro-ugarskog poslanstva kategoriski su izjavili, da u slučaju, ako Srbija objavi carinski rat i zabrani svaki uvoz iz Austro-Ugarske i monarhija će poduzeti druge mјere, i nije izključeno, da će pozvati i svoga poslanika iz Beograda. Veliki je napetost zbog pronešenih glasova o carinskom ratu, koji traže svi beogradski krugovi.

Slavenska Jedinota pred odlukom. Češki listovi pišu, da će Slavenska Jedinota obdržati sjednicu, na kojoj će se konačno odlučiti, da li se ima nastaviti obstrukcija, ili se ima priputiti na razpravljanje proračunski provizorij. Ako se većina jednoti izjaviti za parlamentarno rješenje provizorija, onda će češka radikalna stranka i pučka stranka iz Moravske pod vodstvom dra. Siranskoga izstupiti iz Slavenske Jedinote.

Slavenci i budućnost parlamenta. Slavensko parlamentarno udruženje obdržavalo je svoju sjednicu, gledje prešnji predloga u austrijskoj zastupničkoj kući. Veniflalo se pitanje povlačenja. Očekivanje, koje se sa strane Njemačke gojilo, da će naime Slaveni odustati od tih prešnjih predloga posmema se izjavilo. Da što da prevladava u slavenskom parlamentarnom udruženju mirniji ton i želja za izmirenjem. Osobljo su neki Jugoslaveni za mir i mirno rješenje krize u parlamentu. I neke češke stranke htjele bi se nagoditi gledje primirja, ne misle na obstrukciju. Absolutno su prvi mira češki radikalni i češki zastupnici iz Moravske. Ako ne bi došlo do sporazuma, to bi slavenskom parlamentarnom udruženju došlo do stavne secesije, što si još žele Niemci. To ne pak sa većine slavenskog parlamentarnog udruženja hoće absolutno zaprijeti, pa se dnevni red je test postavljanje prešnjih predloga neće skinuti sa dnevoga reda austrijske zastupničke kuće. Povrh toga drži se, da će i češki radikalni i moravski zastupnici uz to pristati, da se pročitanje zakonske osnove o proračunskom provizoriju propusti. Radi se dakle u najboljem

slučaju o tome, da se utanači neko primirje između umjerenih stranaka slavenske oporbe za kojega bi se primirja imali riešiti sporovi uz pomoć novih pregovora između Njemačka i Slavena. Nuš absolutno je izključena svaka mogućnost, da bi do drugoga čitanja zakonske osnove o proračunskom provizoriu došlo. Prema tome neće kloniti obstrukcija već će naprotiv baš planuti prigodom drugoga čitanja spomenute zakonske osnove. Tako evo ide austrijska zaustupnička kuća "majburnoj" svojoj budućnosti u susret. Bit će bure u austrijskoj zaustupničkoj kući, kakve nije bilo od vremena Badenijevih. Niemi se spremaju na najveću borbu, a Slaveni na najodlučniji odpor. Slaveni idu u tim, da nikako ne propuste momenta, gdje bi im se pružila zgodba, da se pokažu lojalnim prema ustavu i parlamentu. Razlog je taj, da im se ne predbacuje, da su oni sakrivili ex-lex ili opet vladavinu po paragatu 14.

Friedjungov proces dne 9. prosinca. Proces proliv dr. Friedjunga i dr. na tužbu hrvatsko-srbske koalicije, bili će, kako saznavamo, neodgovor dne 9. prosinca pred bečkom potomstvom. Bečko sudište već je razaslalo pričatnim tužiteljima poziv na razpravu i to putem odnosnih sudova u Hrvatskoj.

Nova dioba Poljske. Samouprava grada i občina. Na dnevnom redu u dumi stavljeni je zakonska osnova o odcepljenju Helmske gubernije od kraljevstva Poljskog. Prema razpoloženju stranaka mogla bi vlada dobiti većinu za svoju osnovu. Ujedno je predložena zakonska osnova o samoupravi grada i občina u poljskim gubernijama. — "Varšavski Dnevnik" donosi da će prema novoj zakonskoj osnovi o samoupravi grada i seoskih občina izborni red za veću gradsku i občinsku sadržavati klauzulu, po kojoj će Rusi imati polovicu zastupnika, a drugu polovicu dobiti će Poljaci i Židovi, a oni smiju imati jednu petinu zastupstva. U zak. osnovi ustanovljen je minimum stanovništva ruskoga, koji će imati pravo na polovicu zastupstva.

Krizi u Austriji. Situacija se je i opet zaostroila, jer "Slavenska Jednota" nije još zaključila, da propusti proračunski provizori. Česi ne će ni da čuju o povlačenju preših predloga, radi čega je Glombinski ponovo razpreo pregovore među protivnim strankama. Češki radikalici su i proti prvom čitanju proračuna, te se groze, da će izstupiti iz "Slavenske Jednote", ako bi se ova drugačije držala.

Spomenica austrijskih industrijaca proti finansijskom nacrtu austrijske vlade. Savez austrijskih industrijalaca podnio je ministru trgovine u Beču obširnu spomenicu, u kojoj je očrtan položaj industrije prema vladinom finansijskom nacrtu. U toj se spomenici ponajprije naglasuje, da je finansijski ministar htio oslikati sa preveć crnim bojama državni finansijski položaj. Tačniji izpit predhodnog računa pokazao je, da su se dohodci računali preveć privredno, dokohad carinara, primjerice, računani je posve nizko, ako se uzme, da će se god. 1910., uvesti najmanje 9.000.000 q žita, a to odgovara novčanoj uplati od 55.000.000 K. Odobrivi odsjećnicu, pripadajuću Madjarskoj i Hrvatskoj, imati će carinare carinski dohodak od 25.000.000 za samo žito.

Kossuth bi opet k Justthu. Ugarska je i u svojim senzacijama nadkrilla samu sebe. Peštom se pronoše nikad čuvene vesti, da bi se nevjerni Kossuth opet hitio da vrati k svojim ostavljenoj ženici — Justthovoj stranci. U tudjem svetu, medju 67-mašima da mu je hladno i on je osjetio težnju — da se opet vrati u topli naručaj napuštenog domaćeg ogњišta.

To se medutim razabire također iz članka, što ga je napisao njegov osobni organ "Budapest" u kojem pod naslovom "Nek se vrši kaže, nek se već jednom neugodni položaj rade, i pokušaji dovrše. List se tuži na Justthove, jer da mi nije dosta, što su izazvali razdor u neodvisnoj stranci nego sada dapače sumnje Kossuthovom stranku i nabacuju se na nj blato. Kossuth se — veli list — nije svom silom na svoje sadanje mjesto kao ministar prilijepe te da bi on i Apponyi bili pripravni bez ikavikov koncesija preuzeti vlasti sami da se opet dočepaju vlasti. To su neopravdane klevete. Biš Kossuth neprestano požurjuje rešenje krize, a podnipošto neće da odustane od svojih — i onako na najmanje svedenih — zahtjeva. Kossuth zahtjeva, da se krija rieši, pa bilo ma u kom pogledu. Dogodjaj najskećije budućnosti pokazat će narodu, koliko se je pripravljao da vrati na svoje staro mjesto. Prema svim znacima, parlamentarni krugovi nazivaju slijednje oblik skupina neodvisne stranke. To će zaista biti opet krasna predstava.

Narodnosten klub i kriza. Rumunjski zastupnik Lukacius napisao je u "Lupit" obširni članak u kojem veli, da će se narodnosti u svojoj politici vazda držati programa stvorenog na narodnom kongresu u Vel. Sibinju. Prva točka tog programa zahtjeva, da se rumunjskom narodu priznade politički individualitet. Isto pravo zahtjeva program i za ostale narodnosti u zemlji. Druga točka programa zahtjeva jedinstvo komande u vojski, jedino se respektira jezik pukovnije, i da se odustane od svake magjarizacije u vojski. Treća točka zahtjeva reviziju narodnog zakona. Četvrti: Neka se jeziku narodnosti dadu odgovarajuća prava. Neka se dadu odgovarajuća prava u javnim poslovima, u pravdi i javnoj nastavi. Nadalje u občinama, gdje je većina naroda rumunska, ondje se imade uvesti u svim školačama rumunjski jezik. Za tim zahtjevaju sveobče tajno pravo glasa, slobodu zastupanja i t. d. Zastupnik veli, da će narodnosti svim silama nastojati, da buduće vlade respektiraju program narodnosti.

Bratstvo Njemačka i Madjara. U Budimpešti boravili su ovih dana članovi jednoga njenih, znanstvenih društava iz Berlinia. Magjari su ih po svom običaju gospodarski čestili i ujedno kad gostima i — sebi. Dr. Pavao Szende govorio je o državopravnom položaju Ugarske i opisao savez ove kraljevine napravu Austriji. Sa zakonom u ruci dokazovalo je, da je Ugarska unatoč ovom savezu posve nezavisna samostalna država. Uslijed toga, što je Austrija samo u gospodarstvenom pogledu jača, nanosi se Ugarskoj s udaljnjom Šteta. Radi toga nastala je izmedju obih država borba, koja se i sada vodi. Grof Apponyi dizao je svoju domovinu u nebesi i naglasio, da njezini sinovi teže za neodvisnošću i istinom. U toj težnji rade da se osigura ustav i podigni blagostanje tako, da bude sretan svaki ugarski građanin, govorio na mojim jezikom. Njeman dr. Elster priznao je, da njegovi željaci nisu pravo poznavali prilike ugarskih, a nisu im sada dobro poznate. Motreći pak kulturni preotok zemlje, probudila se u njima želja, da ovu zemlju temeljito prouče i da s Madjarcima sklope podupno duševno bratstvo. Ovo bratstvo neka se započne i njeguje s time, da se u Njemačkoj bar na jednom visokom učilištu podigne stolica za magjarski jezik. — Braća se razumiju!

Ustavni konflikt u Englezkoj. Kuća lordova odbila je sa 400 glasova protiv 90 proračun poseguv tim za pravom, koje joj ne pridala. Konzervativci opravdavaju ovaj svoj izlup protiv vlade, jer da je proračun socijalistički. U stvari pak radi se o borbi izmedju zastupničke kuće i kuće lordova. Kako je poznato, sadašnja liberalna vlada je za izbornu reformu za donju kuću uvedenjem užih izbora, kako bi se ostabilo položaj konzervativaca. Drži se, da će vlada apelirati na narod i provesti nove izbore.

Strah Englez pred Njemačkom. U Liverpoolu držao je visoki sudac sir John Bigham govor, u kojem je upozorio na njemačku pogibelj. Rekao je: Njemačka ratna mornarica kubura je uperena na naše čelo. Buduć Njemačka nema ni obala na kolonija od osobite važnosti, njezino naoružanje ne može se smatrati drugačije, nego da se naoružava za buduće dogodje. Njemačko naoružavanje uprezeno je proti Englezkoj. Njemačka se jača ne samo na Sjevernom moru, nego i u Kanalu. Njemačka je svezala uz sebe Austro-Ugarsku. A veli se, da će i ona pojačati i svoju ratnu mornaricu na nagovor Njemačke. Malena austro-ugarska ratna mornarica može postati jak, pa mi moramo nastojati, da prema tome una-pridemo i englezku ratnu mornaricu.

Razpust englezkog parlamenta. Dne 8. siječnja bit će razpušten parlament, a novi izbori provesti će se dne 15. veljače.

Na svojoj politici vazda držali programa stvorenog na narodnom kongresu u Vel. Sibinju. Prva točka tog programa zahtjeva, da se rumunjskom narodu priznade politički individualitet. Isto pravo zahtjeva program i za ostale narodnosti u zemlji. Druga točka programa zahtjeva jedinstvo komande u vojski, jedino se respektira jezik pukovnije, i da se odustane od svake magjarizacije u vojski. Treća točka zahtjeva reviziju narodnog zakona. Četvrti:

ove zaraze rasla cijena vinu, ne samo kod naše kuće, dol i vanku, ni onda mi nebi svjetovati. da se vadji maslina, a sadi loza, a kamo li sada, kad uza sve to više zaraze u našoj zemlji cijena vinu danomice pada, a ona ulju raste.

Svakako, što je bilo i što je ju učinjeno, više se ne povraća, tako mi nećemo više povratiti naše liepe povadjene masline. Ali sa ovim trebam do prestanem.

Koja je korist da nam vlada dolazi u sušet novčanom pripomoći, kad mi na drugi način tu pripomoći od sebe odlaskom. Koja je korist da zemaljsko gospodarsko viće poduzimlje akciju, da naše ulje uredi na način, da bude moglo imati dostojno mjesto u svjetskoj trgovini, da mi postupkom danasnjim idemo zatin, da oduzmemo viču ono, što je neobuhodno nužno da ovu njegovu akciju, a to je dovoljno kukača maslina. Svi prigovori o rodu maslina, o mušići, grizici itd, danas padaju. Zašto masline kod nas ne rade, to smo rekli već više učili, da nemari i nerazbor dalje bratnici ne možemo, već isti moramo odsuditi. Prijatni moramo, da je ovo već 20 godina, da vlada Štale svoje klasničice po svim predjelima krajine, gdje maslinarstvo igra važnu ulogu, pa ipak većina posjednika maslina nije se uputila u ovom poslu, premda je bio ovi glavni cilj, kog je vlada imala da postigne. Doduše i sama vlada je tomu kriva, jer su se javni klasničici više puta davali da urede uzorne maslinice od gospode, koja nisu nikad u polje ili u maslinjak zavirila, te su kašnje, iza kaku slike klasničici ostavili radje (i. j. posle 3 godine rada) se preterovale u grm kao i prije. Reći će nam se, da je ovoga bilo, ali da su javni vladini klasničici radili i kod težaka, da su i oni ostali isti hladni, dapače da je bilo slučajeva, da su kašnje iste oklaštrenje masline povadili i vino-grad posadili. I ovo je istina, ali to je sledilo iz neznanja stvari. Do nadzor pa godina cijene vina u ovim predjelima, gdje se je Štata ovakova zgajdalo, bilo su dosta povoljnije. Uliu, jer je služilo kao prosti materijal, cijena je bila znatno spala i naš se težak u okuženim predjelima da dozavesti, a danas se kaže i to iskreno kaje!

Je li ga kriviti? Ne, ali nije ni braniti. On je sam postao svoje sreće kovač. S ovog razloga mi pozdravljamo ponovno otvorene maslinarsko-uljskih tečaja u našoj zemlji.

Da pako ima lijeka i proti mušići i proti grizici i t. d. to nam je opet u zadnje doba gospodarsku znanost najboljim dokazom. Hoće se samo rada i uzrastnosti, te stog gosp. Marčić ima pravo, kad nam kaže: "Oni, koji govorile da to nije za njih, iskreniji bi bili, kad bi rekli, da oni nisu za te radje, ali bi time dali sebi oduševi slabu svjedočbu. Težko je samo odučiti se i započeti jednu radnju, nu kada je već jednom upućena, ide posve lako. To napokon u drugim krajevinama rade težaci, koji su kud i kamo siromašniji i manje izobrazeni od našega. Bolje je da se malo i s tim govoride za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo, što je posjedica nevaljana klasnjača, te odstranimo sve što je gnijilo, a preostavše rane, neka su uviek gladke. Pazimo, da se u drvo ne uvječe crvotoc (coecus ligniperda), a u slučaju da ga opazimo uvučimo u crvo-točnu jednu odulju zaključenu žicu i s njom izvucimo njen ruk, jer ležećem nema izora. Nastojimo barem da dobro oklaštrenje masline prama potrebi, tako da budu vazda čiste, a krošnja ne preugusta. Sjekira, kosiš, nožice i stručna preporučaju se za masline u svakom slučaju. Ostrujajmo deblo, pčistimo ga od lisaja i mahovine. Nedajmo da se u deblu i na panji razvije gnijilo,

Ovi siromašni ljudi, većim dijelom puni djece, kad nemaju vlastite ribe iznajmije svoje daščare, ribarima. Kakva je tu zla?

Nu občina naša namjesio da podpomaže svoje občinare, a k tome i siromašne i iznemogle ribare, što radi. Sagradi nekoliko svojih daščara i tim uzkrati, naprsto ukrađe jednim vlasnicima daščara koru crna hleba, koju su ovim načinom pošteno zasluživali za prehranu svoje mnogobrojne porodice.

Znaju li za ovo občinski vjećnici? Zna li visoki zemaljski odbor?

Na postupak pako občinskog povjerenika svačamo pozornost zanimanjih vlasti na sami ovaj slučaj.

Danas, a svjedokom su mnoge ugledne ličnosti, občinski povjerenik počinio je ovaj prestupak, koji se svakako komentira.

Došao je pod našu "glabacu" jedan čeotarski bragog ribom. Bilo je i skusa. Čozot se je bio uputio k svom običnom mjestu, kad ga zaustavili gospodin povjerenik i povede upzrak njegove volje, na občinsku tezu naloga, da tu mora prodavati ribu. Sili se treba pokeriti. Malo kašnje ovaj isti povjerenik želi da omasti siedi brke o liepe skuše i pita onog istog Čozota: Posto su skuše. Čozot mu odvrati, da su 1:60 K. Povjerenik naredi, da mu izmjeri pol kg, a zatim mu bací iz djepe 1 K na logom da mu se povrati 60 para. Dakle skuše, koje je cjenio Čozot 1:60 K na pravedni povjerenik platio je po 80 para. Zaista, dostojan postupak jednog funkcionera naše liepe i pravedne občine. Ako ovako on postupa sa svojom braćom Čozotima, možete tek pomisiliti, kako postupa s našim hrvatskim ribarima, s našim ženama koje dolaze prodavati zelen, voće i t. d.

Gospoda na upravi občine zadarske imala bi potanko dati izpitati stvar o kojoj pišemo, te radi svoga obzara provesli strogu izstragu, pošto nije čovječanski da tolika jedna djeca gladiju kad mogu da njihovi oci pribave im bat malo pure poštenu načinom, a ne lupežtinom i prevarom, kroz ovu čelu zimu što ih čeka.

Donosimo ovaj dopis, jer smo uvjereni da na zadrskoj ribaričkoj vladini vekšaciji, pa je dužnost javne stampe da ove žigote do skrajnosti i traži ip lječnika Uredništvo.

Iz grada i okolice.

Vicepresident Hočević prispio je u družtvu s milostivom gospodjicom finansijskim parobromom prošle srede u našu luku. Malo za tim opet se u njoj ustavio na povratku s vodopadom Krke. Svak je u gradu cienio, da je visoki gospodin prispio u službenе svrhe, da se n. pr. osvjeđoči jesu li opravdane tužbe na nedostatočnoću osoblike kod ovog carinskog i poreznog ureda. Međutim ovi ga u redi nisu vidjeli, jer je g. vicepresident imao prešnjeg posla, da mladu suprugu sprovođi gradom i vodopadom, pa makar to bilo i na troškove c. k. era. O putnun pristojbinama ne treba ni govoriti. Quod licet bovi . . .

Opšt užube na poštu. Ovi dana stiglo-nam je sijaset tužaba iz gradjanstva, osobito od naših trgovaca, na užasnu sporost, kojom bivaju opremljeni posli pri ovom poštanskom uredu, navlastito, kod predavanja novčanih poslijaka. Na te tužbe hlijeli smo se baš na lice mesta osvjeđočiti o stvari, pak smo baš na svoje oči moralni gledati, kako stranke čekaju po ciele ure pre dokončanju činovnika, koji prima doznačnice. Nego, hlijeli smo se i bolje razpitati, da vidimo na kome je prava krivnja radi te neuređenosti, pak smo došli do zaključka, da doči tični činovnik, iako dođešo po naravi svojoj ponešto trom, nije ipak tome posve kriv. On ne može, nije nipošto u stanju da sam odoli svemu poslu, koji mu je napravio. Promislite: on jedini prima sav novac, što se kod ove pošte predaže, prima dakle doznačnice, štedioničke chekove i ulože poštarske štedionične. Gdje se prima novac, i još toliki, treba ga naravski brojiti, gdjekad i dva puta, treba ga upisivati, treba strankama izdavati primnice, a gdje se dnevno prima po 40 do 50 i do 60 hiljada kruna tražiti da jedan cigli činovnik sve to sam opremi i to žurno, nije absolutno moguće. Ali što je moguće i što pravica i interes ureda zahtjeva jest to, da se sva ta radnja naprîena na jednog samog činovnika, po-dili, da se za to odrede dajbudi dva činovnika, kao što je i prije bilo, kod ove pošte, kad je manje posla bilo, u obče da se po-veća činovničko, pa i poslužničko osobljje ovog poštarsko-brzojavnog ureda, kojemu ni nakon ustanovljenja telefona nije još bio dodijeljen jedan poslužnik više, a kamo li koji činovnik. Ovo je zbijli nepojmovno, kako se sa Šibenikom postupa! Još nismo svršili.

Za unapređenje narodnih radnja. U našem gradu boravi gosp. Hugo Zovetti, rodom iz Kortule, akad., slikar, kao odaslanik

družila za unapređenje naših narodnih radnja, nošnja i narodnog veza, kojemu je pokroviteljica nadvojvodinja Marija Josipa. Stigao je amo u svrhe izvlaživanja, proučavanja i poduiranja tog našeg narodnog blaga, te će se zaustavili koji dan. Već je dosta toga pregleđao upućen od zaustavne gospodje Marije Dračar, koja se, kako je poznato, ovim poslom najprevjene bavi.

"Šibenska Glazba" svirat će sutra u nedjelju u 11 sati prije podne na obali, eventualno na M. Trgu. Program: 1. Triumfalna koračnica; Dolazak Gladijatora, I. Fučić. 2. Lubenova Otvrtka, K. M. v. Weber. 3. V. Fantazija iz operete "Ptičar", C. Zeller. 4. Velika smješta "Mikado", A. Sullivan. 5. Koračnica: Vesel kovač, I. Fručić.

Dioba gaja "Plane" u Raslinama među one seljane u površini od 9 ha bila je odobrena od občinskog vjeća šibenskog u sjednici od 28. proš. mja. Tim je udovoljeno davnoj želji onog domaćina.

Izvoz drvila i celuloze. Parobrod država "Adria", B. Kemeny krcu pod skladistem Steinbeiss drva i celuloze, a tako i jedan parobrod država "Dalmatia", a Dubrovački parobrod "Lapad" krcu drva.

Dražba za odnajmanje gradskog smjeća

drži se sutra u jutro od 11 sati do podne u občinskom uredu. Potkanosi naznačene su u načinom oglasu.

Pokrajinske vesti.

Slavensko Narodno gospodarsko Društvo u Beču održala 14. prosinca o. g. u uložarju svoju godišnju glavnu skupštinu, na kojoj će se predložiti godišnji izvještaj o radu i biće izbor odbornika članova kao i njihovih zamjenika. — Izborni predlozi imadu se 8 dana prije glavne skupštine predsjednika predati.

Osiguranje pomeraca. — Austrijski trgovinski ministar Dr. Weisskirchner izrazio se, da će se stupiti osiguranje pomeraca čim prije u krepost, dapače, da je već izdano i način, ebi se izradile dotične zakonske osnove. Nas Hrvate mora ovo pitanje tim više zanimati, budući su austrijski pomeroci većinom Hrvati. Kod toga moramo uglaviti utješnu vlast, da se tršćansko društvo za mornare i radnike "Jadrani" sprema, da promjeni svoja pravila, kako to zakon zahtjeva uobičaje za holotušku podporu društva. A ta pravila udesiti će "Jadrani" osobitom obzirom na naše mornare. Na toj preosnovi pravila društva "Jadrani" radi se već dulje vremena, pa možemo sa radošću javiti, da će pravila biti još tekton ovog mjeseca dogovorena. A kada stupi u krepost napomenuta zakonska osnova, društvo će "Jadrani" dondu u duhu odnosne osnove promeniti svoja stará pravila. Kako čitamo u novinama, nalazi se dalmatinski zastupnik na carevinskoj vjeću, Dr. Tresić u parlamentarnom odboru, koji ima zadužbu, da tu stvar svojih svrhi privede, pa se nadamo, da će isti naložiti svoju rječ, da ministarstvo uzme tom zgodom u obzir rad društva "Jadrani". To bi i sasama pravedno bilo, jer je bio "Jadrani" u obče prvi, koji je čitavo svoje djelovanje posvetio našim mornarima.

Pokrajinski savez za promicanje prometa stranaca Dalmacije. Kako je poznato ustrojeno je "Pokrajinski savez za promicanje prometa stranaca u Dalmaciji", čije je sjedište u Zadru, na osnovu narodnoga društvenoga pravilnika. Poznata je važnost, koju danas ima za svaku žemlju promet stranaca. Ova važnost ne proizlazi samo možda iz očišćih materijalnih koristi za pojedine osobe ili preduzeća, nego iz baš znatnog občega gospodarskoga napredka svih krajeva, koji su omiljeni ciljevi turističke i međunarodnoga općinstva, koje putuje bilo radi zabave bilo radi zdravlja. Korist kakvu imaju talijansko i francusko primorje, Švicarska, Skandinavija i austrijske alpske pokrajine, mogla bi biti iz ovih modernih putovanja i na Dalmaciju zbog svojih prirodnih lepoti, zbog svoga krasnoga položaja pri moru i na otocima, zbog blagoga podneblja, zbog svojih povijesnih spomenika, kada bi se promet stranaca u Zadru stvorio zaključak u zadnjem sjednicu, kao za uzvrat gradu Ljubljani gdje je jedna ulica prozvana Hrvatskom, da se odsede zagrebačka "Srednja cesta" ima prozvati "Slovenskom ulicom".

Hrvatskom pripomočnom družtu u Beču pristupio je vel. g. profesor i narodni zastupnik Vjekoslav Špinčić, kao dozvoljeni član sa prinosom od 100 K. Na tom rodoljubnog činu izražuje mu uprava istoga društva svoju najusrdniju zahvalu.

Narodni biljež. — Ravnateljstvo družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru obraća se i opet na sve naše rodoljube, zasebnike i trgovce, da se u svom dopisivanju služe narodnim bilježom. Trošak je neznačan, a korist bi narodnoj stvari u Istri mogla biti upravo necenovljiva, kad bi cijeli naš narod prigrijao dobrovoljno taj maleni narodni porez. Cijena je svakom bilježu 2 filira, a naručuje se kod Ravnateljstva družbe sv. Ćirila i Metoda za istru u Opatiji. Trgovci imadu 10% popusta. Napred za družbu!

barem 100 kr. a za druge barem 50 kr.; e) za pojedinu lica barem 10 kr. Skupština za ustrojenje držat će se u Zadru u subotu 4. decembra (danas) u 10 sati prije podne u namjesničtvu dvoranu ze sjednice.

Za ljekarnike. — Ministarstvo unutarnjih posala u Beču uredilo je, u dogovoru sa ministarstvom bogoslužja i nastave, nerdebenim putem stvarno punočanje novog ljekarničkog zakona u smislu: da ljekarnički izipi, obavljeni od dalmatinskih i istarskih ljekarničkih učilišta u Zagrebu, imaju podpunu valjanost za prošlost i budućnost, kao što su i do sada imali.

Električni tramvaj u Dubrovniku. Svršio je pregled osevne za tramvaj Dubrovnik-Gruž. Povjerenstvo je odobrilo osnovu kako je bila predložena.

Parobrodarska služba u Dalmaciji. Potočnosti od ministarstva Irgovine, imali su ovih dana na pomorskoj vladi u Trstu konferencu zastupnici subvencioniranih pruga u Dalmaciji, t. j. "Lloyd", "Dalmatia", "Dubrovackog" i "Ugarsko-hrvatskog plovivog društva". Razpravljalo se o vladinom predlogu, da bi sva družina stvorila jednu udružbu obzirom na slinbu u Dalmaciji, a svrha bi joj bila: da se ukloni konkurenčija i da se boje razdipte pruge. Bilo bi ustanovljena jedna tarifa i jedan red putovanja. Svi prihod od putnika (a ne od Irgovine) bi bio smatrani kao zajednički prihod udružje. Bi se po mogućnosti svakoga mjeseca dijelo, prama posebnom klijenu. Zajedničkim zjednjama predstavnika ovih četiri države prisustvovali je predstavnik tršćanske i predstavnik nečke pomočne vlade. Ovo zajedničko djelovanje imalo bi započeti odmah novom godinom.

Iz hrvatskih zemalja.

Gajeva slava u Ljubljani. I na ženskom liceju u Ljubljani proslavljena je 100 godišnjica Gajeve. U krasno urešenoj gombonica sastao se je licej i viša djevojačka škola. Najprije je odjevana Vodnikova pjesma: "Od straže hrvatske". Nato je pitomica liceja gospa Janežić deklamirala Preradovićevog "Putnika". Nato je profesor dr. Molet razjasnio mladeži svrhu svestnosti, opisao Gaju i njegovu dobu. S hrvatskom himnom "Liepa naša domovina" završena je povijestna crta, a ostalo na Prilogu odnoseće se na povijest i na staro-slovensko bošnjaštvo. Štampana je kod Vitaliana, a zapada 3 K.

O Ivančić već je god. 1887. izdau jedan dio svojih crta pod imenom "Poraba glagolica". Od onda radi važnih služba reda nije mogao djelo dovršiti i tekdar kad ga god. 1906. udari kap, nakon što se oporavio, da se u zasluženom stanju mira, da dovrši svoje pregrnutno djelo.

Nego radi ostabiljene desne ruke, morao je rad ići sporije, nu treba zahvaliti uzajmnošći o Ivančiću da je djelo dovršeno i ake ne u onom obsegu, koji je on bio naumi.

Knjiga se rado čita, a dobro će doći načito učenom svjetu, koji se bavi pitanjem glagolice, radi još da sad neobjelodanjeni zgoda i priloga. Osim toga dobro će doći i svim onima, koji se zanimaju za toliko zasluzni red trećoredaca i njihov rad u našim zemljama.

Kranjčevićev spomenik. Sarajevska "Hrv. Zaj." živa: Od naših umjetnika osobito se zanimaju i živo radi na spomeniku za pokojnog pjesnika g. Meštrović. On je ovih dana izdvojio u pariskom "Salonu" jednu študiju za spomenik, a sada se ozbiljno primio postol, te će kako smo informirani, do Božića svršiti model spomenika i izložiti ga u velikoj kolektivnoj izložbi svojih radova u bečkoj "Secesiji".

Poznajući umjetničke kvalitete ovog našeg mladog umjetnika, očekujemo s velikim interesom njegovu izložbu.

Za hrvatsku školu na Ricu. Za podnjevne hrvatske škole na Ricu osnovano se društvo "Ljudevit Gaj" sa sjedištem na Sušaku. Sada sve sa napetošću očekuje potvrdu pravila od vlade. Riečki Hrvati pozdravljaju sa velikim veseljem i odobravanjem — kako javlja "Novi List" — taj podliva se da se poduzeće akcija za podnjevanje hrvatskih škola na Ricu, gdje su oni danas najpotrebitniji. Društvo "Ljudevit Gaj" imati će svrhu i dužnost, da radi među riečkim starosediocima, među pučanstvom hrvatskoga materinskoga jezika, koje od viekova i viekova živi na hrvatskim obalama Jadranskoga mora i koje neuvjene prilike krate mogućnost najprimitivnije naobrazbe na materinjem jeziku. U ovakove okolnosti niko ne bi smio ni se kunde da oklijeva, da družtvu pravila potvrdi. Spas našeg narodnog bića jest jedino u našim vlastitim žrtvama i u nižem drugome. Znatiželjni smo, koliko će za potvrdu svojih pravila doći.

Gosp. vel. o. Ivančiću na knjizi čestitamo, daveć se njegovoj uzajmnošći i zahvaljivamo.

— Knjige družbe sv. Jeronima već se razražili i kao obično su obilne sadržajem i raznovrsnošću.

Preporučili bi izobraženijoj ruci, da upiše u ovo društvo, čim više članova. Ta nije mnogo za cilj 10 K! A svake godine član dobiva 5—6 knjige ljeplih i veoma poučnih!

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Josip Drezga. Br. 6384.

Natječajni oglas.

Uslijed današnjeg zaključka občinskog upraviteljstva, otvara se natječaj na mjesto dvaju redara pri ovoj občini uz slijedeće uvjete:

1. Primat će svaki mjesечно predplatno kruna 90 iz občinske blagajne u imu plaće;
2. primat će kruna 50 godišnje za odor, a oružje u naravi.

Natjecatelji treba da dokažu:
a) znanje u gorovu, čitanju i pisaju hrvatskog jezika;

b) državljanstvo austrijsko;

c) da su zdrava tjelesna sustava i da nisu prekorčili dobu od 40 godina;

d) da dokažu službu do danas vršenu.

Natječaj traje do dana 20. prosinca t. g.

Občinsko upraviteljstvo.

Skradin, 30. studenog 1909.

Naćelnik: Predsjednik: P. Matić.

Mudražija.

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, cijena knjizi broširano

K 5—, a uvezano K 6—, nabavlja se kod "Hrvatske tiskare" u Šibeniku i u svim knjižarama.

STECKENPFERD --
od **SAPUN**

najblaži sapun za kožu
koja i proti sunčanim pješama.

Dobiva se svugdje.

36-40

Družbe sv. Ćirila i Metoda
za Istru izvrstno sredstvo

protiv svakog
kašija i katara

Prnsni bonboni.

Omot po 20 illira. Dobiva se svugdje.

Glavno skladište: PAVAO BAAR, Varaždin.

12-20

Šivači strojevi Singer

„66“

kupuju se samo u našim
skladištima, koja

su označena ujek sa ovim znakom.
Ne treba se dati zavesti kroz druge oglase, koji imaju tu svrhu, da uz ime SINGER razpačavaju već upotrebljavanje strojeva ili one kojeg drugog proizvodu, pošto mi ne prepuštam naših šivačih strojeva preprodavaocima, nego ih izravno sami občinstvu razprodajemo.

Šibenik, glavna ulica.

20

Čudo industrije!

Sam 3 Krone 40 para

Udova Marija Holczer

Krakov 63, St. Gertrudy 29.

Ilustriran cjenik sa više nego 1000 slika zlatnih i srebrnih stvari, na zahtjev badava i franko.

12-20

Objava.

Čast mi je javiti p. n. občinstvu, našim trgovcima i obrtnicima, da sam naučio: doskora otvorni ovdje prvu ovakvu vesti na našem jugu.

Tvornica papirnatih vrećica

za trgovacku porabu.

Na to sam se odlučio i s razloga, što se je došlo iz ovakove stvari moralo naše občinstvo obraćati van pokrajine i poduprijeti svojim novcem tajdu poduzeća.

Moja tvornica papirnatih vrećica bila je uređena, savsim po zahtjevima moderne tehnike i biti će snabdjevana sa onim raznolikim materijalom, što zasjeca u ovaj obrt. Prama tomu očekujem, da cuću u ovom poduzetku biti izdašno podpoznicu t. j. počaćen cjenjenim narucicama iz svih zemalja, gde je našeg naroda.

Šibenik, 21. listopada 1909.

Ante Zorić

12. trgovac i posjednik.

Mladić

vješt poslu pisarne i
dopisivanju na hrvatskom i talijanskom jeziku, mogao bi da se
tome posveti 2 do 3 sata dnevno.

Svoj k svome!

Svim našim trgovcima preporuča se
najtoplije

„Gospodarska sveza“

centrala za ukupnu kupoprodaju
u Ljubljani.

Registr. zadruga sa ograničenim jamstvom.

Zastupnik za Trst, Istru i Dalmaciju: Svetko Hanibal Škerl, Trst, Via Giorgio Galatti,

Telefon 2110 Internibar. Prodaje na veliko:
grah, kupus, kramplji, žito, jbršno, petrolej,
ulje, slamo it. d. 15-24

Prva parna tvornica
za bojadiranje, pranje i kemičko
čišćenje odjela na suho

M. DOMIĆA

Split, br. 355.

Primaju se odjela za kemičko čišćenje kao:
obična, uresna, za šetnju, kazalište i plesove.
Osim toga zastore, prostrlače, rukavice od
kože itd., razumje se sve u cijelinu čisti se sa
strojem „UNIVERSAL“.

Isto tako parno bojadiranje gore navedenih
predmeta.

Preporuča se svakome ovo zgodno i korisno
poduzeće.

Za Šibenik prima i predaje:
JULIO RAGANZINI

1. IX. Glavna ulica.

Veliko skladište gotovih odiela za gospodu

Saison 1909-1910

Pio Terzanović * Šibenik *

Javljam štovanomu gradjanstvu, da mi je ovih dana prisjela od jedne glasovite krojačnice velika kolikoča gotovih odiela i kaputa za gospodu. Ova se odiela osobito odlikuju radi izvanredno elegantna kroja i umjereno cieni, tako da sam u mogućnosti svakom zahtjevu udovoljiti.

Preporučujući se bilježim se veleštovanjem

Pio Terzanović.

18. IX.-18. III.

Hrvatska tiskara u Šibeniku.

I. hrv. tvornica voštanih svieća Vlad. Kulića u Šibeniku.

Bankovni odjel - - -

prima uložke na knjižice u kontu ko-rentu u ček prometu; ekskomptuje mjenice. Obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrijednjine. Devize se preuzimaju naj-kulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstvu obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete.

Dionička glavnica - - -

- - - K 1,000.000

Prizvuna zaklada i pritisci K 150.000.

◆ CENTRALKA DUBROVNIK

Podružnica u SPLITU i ZADRU.

Mjenjačnica - - -

kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, založnice, srećke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osiguranje proti gubitku kod zdrživanja. Revi-zija srećaka i vrijednostnih papira bez odbitka. Unovčenje kupona bez odbitka.

Zalagaonica - - -

daje zajmove na ručne zaloge, zlatne i srebrne predmete, dragi kamenje i t. d. uz najkulantnije uvjete.

Hrvatska Vjesnička Banka - Podružnica - Šibenik.

Bankovni odjel - - -

prima uložke na knjižice u kontu ko-rentu u ček prometu; ekskomptuje mjenice.

Obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrijednjine. Devize se preuzimaju naj-kulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstvu obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete.

Dionička glavnica - - -

- - - K 1,000.000

Prizvuna zaklada i pritisci K 150.000.

◆ CENTRALKA DUBROVNIK

Podružnica u SPLITU i ZADRU.

Mjenjačnica - - -

kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, založnice, srećke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osiguranje proti gubitku kod zdrživanja. Revi-zija srećaka i vrijednostnih papira bez odbitka. Unovčenje kupona bez odbitka.

Zalagaonica - - -

daje zajmove na ručne zaloge, zlatne i srebrne predmete, dragi kamenje i t. d. uz najkulantnije uvjete.